

A portrait of Araceli Ramírez Maqueda, a woman with short, curly grey hair, wearing glasses and a purple scarf. She is smiling and standing in a garden filled with red and yellow roses. She is wearing a white sweater with a blue pattern. The background is a lush garden with many roses and green foliage.

ARACELI RAMÍREZ MAQUEDA

HOMENATGES

El Casal de la Dona és una entitat històrica a la ciutat pel que fa a la lluita pels drets de les dones i per la igualtat de gènere. Ha estat precursora en la visibilització de la violència masclista a la nostra ciutat i, ja en la dècada dels vuitanta, va liderar la demanda de serveis municipals especialitzats per a l'atenció de dones que es trobaven en aquesta situació.

Aquesta entitat va proposar, en la sessió plenària de la Comissió del 8 de març, retre homenatge a la destacada trajectòria de la Sra. Araceli Ramírez Maqueda, activista feminista i defensora dels drets de les dones a la ciutat.

La Comissió del 8 de març, organisme de participació ciutadana que aglutina entitats de dones, grups municipals i sindicats amb l'objectiu comú de fomentar la igualtat d'oportunitats entre dones i homes a la nostra ciutat, va acordar per unanimitat donar suport a aquest acte de reconeixement a la contribució de la terrassenca Araceli Ramírez Maqueda.

La Regidoria de Polítiques de Gènere de l'Ajuntament de Terrassa, com a coordinadora de la Comissió del 8 de març, impulsa aquesta proposta i la trasllada a l'Equip de Govern per tal de consolidar aquesta iniciativa i convertir-la en una commemoració anual que reconegui la trajectòria dels terrassencs i terrassenques que han dedicat una part important de la seva vida a la promoció de la igualtat de gènere a la ciutat.

Terrassa, 14 de maig de 2014

Una dona en nom de totes les dones

La lluita per la igualtat entre les dones i els homes té, a la nostra ciutat, molts noms, moltes cares, moltes històries. Una d'elles és la de la terrassenca Araceli Ramírez i Maqueda, a la qual retem homenatge per la seva trajectòria individual, però també en representació de tantes dones com ella que, amb generositat i tenacitat, no han deixat mai d'assenyalar les desigualtats ni de buscar camins per fer-les desaparèixer i superar-les.

Trobem la seva empremta, sempre compromesa i decidida, en nombroses iniciatives que ens han permès avançar -més lentament del que voldríem- cap a la igualtat: la fundació del Casal de la Dona, l'impuls inicial al "Treure ball", la Comissió del 8 de Març, la lluita contra la violència domèstica i masclista en la seva faceta com a advocada, l'esforç per esmenar el llenguatge sexista en el món jurídic, la defensa dels drets humans, la mobilització ciutadana per reivindicar el dret a l'avortament...

Al llarg de molts anys, Araceli Ramírez Maqueda ha estat un puntal, discret i eficaç, per enfortir el moviment feminista i associatiu a Terrassa i per fer una ciutat en la qual tothom sigui igual, sense cap mena de distinció ni de discriminació. L'homenatge a la seva tasca, àmpliament recolzat, és també un reconeixement a moltes altres dones que, com ella, han dedicat tants esforços a combatre les desigualtats i les injustícies i a posar les bases per a una ciutat i un món millors, en els quals els homes i les dones siguin iguals en drets, en deures i en dignitat. Amb aquest homenatge li agraïm que ens hagi fet més iguals i millors, que ens hagi donat coratge i esperança per no defallir davant les dificultats i per avançar, pas a pas, cap a la ciutat que volem i ens mereixem totes i tots nosaltres.

Jordi Ballart i Pastor

Alcalde de Terrassa

La lluita per la llibertat de fer i de ser de les dones

Les companyes del Casal de la Dona estem orgulloses que l'Araceli sigui la dona que rebi el primer homenatge de reconeixement a la lluita per la igualtat de les dones. Al Casal, hem compartit moments difícils. En un primer moment, davant la manca absoluta de recursos i serveis específics per a les dones, el Casal havia d'assumir aquestes mancances. Recordem, a tall d'exemple, que se'ns va criticar per qüestionar la resolució d'un jutge que va deixar en llibertat un violador al que, posteriorment, l'Audiència Nacional va condemnar. No ens n'hem estat de discrepar públicament per defensar el dret de les dones i la nostra independència com a entitat feminista. L'Araceli, malgrat les dificultats, sempre ha estat una ferma defensora de la continuïtat del Casal de la Dona i de la importància i transcendència de la lluita feminista a Terrassa.

L'Araceli, com a lluitadora feminista, sempre s'ha posicionat contra el model patriarcal que provoca la desigualtat entre homes i dones i és generador de la violència masclista, la feminització de la pobresa, l'assetjament sexual, d'una major taxa d'atur femení, etc.

Amb l'Araceli hem compartit infinitats de reunions, de xerrades, hem assessorat i acompanyat a dones, hem negociat, reivindicat i denunciat. I ho hem fet al carrer, als barris, a les escoles, als mitjans de comunicacions i allà on era necessari.

Hem anat juntes a molts llocs. Entre ells, les jornades feministes estatals de Còrdova i, l'any 2000, a la Marxa Mundial de dones contra la pobresa i la violència a Nova York. Tot just la coneixes, te'n adones del seu posicionament feminista que transcendeix a tots els àmbits de la seva vida: el laboral, el social i el personal.

Destacar que l'Araceli és una dona propera, entranable, acollidora, lluitadora, treballadora, gran defensora de la justícia i compromesa en la defensa de les seves idees. Conèixer a l'Araceli és estimar-la.

Les companyes i amigues

Casal de la Dona de Terrassa

ARACELI RAMÍREZ MAQUEDA, FEMINISTA PER LA IGUALTAT

L'Araceli Ramírez Maqueda va néixer a Monturque, a la província de Còrdova el 1956. La seva família va ser una de les moltes que van arribar a Terrassa buscant una ciutat on poder progressar i créixer. Va començar a treballar de ben joveneta i més endavant, va decidir estudiar Dret a la Universitat de Barcelona.

En aquests anys es van despertar en ella dues de les grans passions de la seva vida: el ball tradicional i la lluita per la igualtat de les dones. La seva afició per la dansa la va portar a impulsar la creació de l'associació de danses d'arreu del món "Treure Ball", de la que actualment és presidenta, amb la què ha participat en moltíssims certàmens a dins i a fora de Catalunya.

D'altra banda, el compromís i la implicació per canviar la situació de les dones i reivindicar la importància del seu paper en la nostra societat ha marcat la vida de l'Araceli en tots els àmbits.

La fundació l'any 1986 del Casal de la Dona, la primera associació feminista de Terrassa, n'és un dels màxims exemples. Des d'aleshores, l'Araceli n'és sòcia fundadora i mai ha deixat d'organitzar i participar en totes les activitats que defensen els drets de les dones, fent visible la seva presència i posant en valor les seves aportacions.

Per una societat més justa

L'Araceli, alhora, també lluita en contra de qualsevol tipus de discriminació entre els éssers humans per un món més just i igualitari. Té una ideologia clara, feminista i d'esquerres i, per a ella, això comporta una forma de ser que es reflecteix en tots els àmbits de la seva vida a nivell social, laboral i personal.

En l'àmbit professional, com a advocada, cal destacar la seva incansable tasca en l'II·lustre Col·legi d'Advocats de Terrassa per promoure la inclusió del llenguatge no sexista en els documents oficials d'aquesta institució i impulsar la creació de les comissions de Violència Domèstica i de Defensa dels Drets Humans d'aquest col·legi professional.

El Casal de la Dona

Durant els anys 70, la lluita feminista a Catalunya havia tingut un gran impuls, una bona mostra d'aquest fet i dels canvis i transformacions que la societat vivia en aquella dècada, van ser les primeres jornades feministes catalanes. Més tard, l'any 1985, es van celebrar a Barcelona les primeres jornades feministes estatals.

A Terrassa, fruit dels moviments de la lluita antifranquista, va sorgir un grup de dones que van unir-se per reivindicar els seus drets des de la reflexió, la formació, la reivindicació i la denúncia de tot allò discriminatori envers les dones.

L'Ajuntament els va cedir un espai on van poder desenvolupar el que en aquells moments era prioritari: oferir un servei d'orientació i informació a les dones a nivell individual amb uns horaris d'atenció estables. El Casal de la Dona acompanyava les víctimes de maltractaments o de violació a realitzar la denúncia i, si era necessari, portar-les a Barcelona a l'única casa d'acollida que hi havia a Catalunya.

Era necessari i urgent fer una denúncia pública de la situació de les dones i, en concret, de les dones treballadores, sotmeses a la doble o triple jornada. En el seu primer any de funcionament, el Casal de la Dona ja elabora un manifest pel dret a l'avortament lliure i gratuït.

Anys més tard, continuaran treballant pel dret de les dones al seu propi cos i, a banda de defensar el dret a l'avortament lliure i gratuït, també lluitaran pels seus drets sexuals, així com per l'eradicació de la violència

de gènere vers les dones, impulsant l'elaboració del protocol d'atenció a les dones maltractades.

En els primers anys de vida de l'entitat i també durant la dècada dels noranta, l'Araceli Ramírez Maqueda, conjuntament amb altres companyes del Casal de la Dona, anava als barris a parlar amb les dones de les associacions veïnals. Elles li explicaven les seves inquietuds, intercanviaven vivències, reflexionaven sobre la seva situació com a dones i els traslladaven aquells aspectes que creien que calia canviar per arribar a conquerir un món més just i igualitari.

En aquella època, els objectius del Casal de la Dona eren molt i diversos. Per una banda, que l'Ajuntament de Terrassa, com a administració local, es fes càrrec d'atendre les dones en situació de violència masclista amb el suport d'un personal format i sensibilitzat i la creació de cases d'acollida per a aquestes dones i els seus infants. Per l'altra, era necessari que el Centre de Planificació Familiar de Ca n'Anglada es convertís en un servei permanent, de la mateixa manera que calia facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar de les dones a través d'una oferta d'escoles bressol. Tot això, sense oblidar les actuacions que s'anaven duent a terme, de mica en mica, per millorar la situació de

Araceli, de petita, a Monturque

Aniversari en família

Amb els seus pares, la germana i les nebodes, els anys noranta

discriminació en què les dones es trobaven en molts altres àmbits.

La posada en marxa de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Terrassa va ser pionera en els anys noranta i va suposar un pas de gran importància en la lluita pels drets de les dones.

L'any 2000 l'Araceli va participar activament en la Marxa Mundial de les dones contra la pobresa i la violència. El Casal de la Dona hi va anar a l'europea, concretament a Brussel·les, i també va desplaçar-se per participar en la de Nova York. L'Araceli recorda la marxa americana com un moment molt especial: "Va ser una experiència inoblidable, engrescadora i que ens va carregar les piles de totes".

Malgrat tot, encara li sap greu pensar que estaven envoltades de policies, que fins i tot tallaven aquelles manifestacions multitudinàries per deixar passar els cotxes. I que, essent un acte amb tantes dones del món reclamant un "No a la violència i a la pobresa i més justícia per totes", malauradament no va trobar ressò en els mitjans de comunicació del nostre país.

Gràcies a la lluita i a la constància del moviment feminista, s'ha aconseguit el reconeixement de la igualtat legal, el dret a que les dones no siguin discriminades per raó de sexe, el divorci, el reconeixement de les parelles de fet i del mateix sexe, entre d'altres drets.

És també una victòria molt important, de la que l'Araceli Ramírez Maqueda Maqueda ha estat precursora, que la violència masclista hagi passat de ser un fet estrictament domèstic a convertir-se en un tema polític. L'aprovació a Catalunya i l'Estat Espanyol de lleis capdavanteres contra la violència de gènere, les diferents lleis de l'avortament i la incorporació de les dones a llocs de treball normalment ocupats per homes són algunes conquestes i lluites, en les que l'Araceli s'ha implicat de la mà del Casal de la Dona.

Tot i les fites assolides al llarg dels anys, l'Araceli, feminista, treballadora i solidària, una fèrria defensora dels drets i les llibertats de les dones considera que la lluita mai acaba: Alerta companyes, ni un pas enrere! Continuem endavant!!

En els primers anys del local del Casal de la Dona

El dia de la imposició de toga, l'any 1991

Marxa mundial de dones contra la pobresa i la violència, l'any 2000 a Nova York.

L'any 2001, en el Congrés de Dones de Còrdova

Amb el grup participant del curs de danses gregues

Sessió de Treure Ball al Centre Cívic President Macià

Concentració de la Plataforma Pel Dret de l'Avortament de Terrassa, el 2013

Concentració davant del monument a la Dona Treballadora, l'any 2013

A l'estand del Casal de la Dona a la Fira d'Entitats per la Igualtat

En una visita a les colònies tèxtils

A les terres de la Batalla de l'Ebre

NO HEM D'ABAIXAR LA GUÀRDIA

“Vinc d’una família treballadora i immigrant de Monturque (Còrdova). Vam arribar a Terrassa l’any 1973. Eren temps difícils.

Amb deu o onze anys vaig decidir no cursar el batxillerat, malgrat que els meus pares em van proposar estudiar. Als catorze anys ja treballava. Senzillament havia d’ajudar a l’economia familiar. Uns anys més tard, em vaig decidir a fer el batxillerat nocturn.

L’any 1977, amb quatre companyes més vam estudiar Dret. Recordo amb emoció que anàvem cap a la facultat, a Barcelona, en un Seat Sis-cents o un Ford Fiesta després de treballar tot el dia. Els caps de setmana els dedicava a estudiar. Dedicació exclusiva a l’estudi, després de la feina.

A l’institut no havia cap professora i a la facultat només dues, però cap catedràtica. Trenta anys després, les dones estem una mica millor pel que fa a ocupar alts càrrecs en l’àmbit de l’ensenyament. Són moltes les advocades i jutgesses, però poques les empresàries, i la presència de la dona als consells executius és pràcticament nul·la.

Una dona amb una professió lliberal té moltes dificultats per conciliar la vida professional i la familiar. Si és mare, pocs dies a l’any es pot permetre no treballar. No té reconegut el permís de maternitat i si amb la seva parella no s’ho pot combinar, ho té complicat per no perdre el ritme laboral.

Què passa amb la feminització d’algunes feines?

Fins quan hem de continuar demostrant que la dona per accedir a llocs d’alta responsabilitat ha de demostrar el doble que l’home?

Això encara és vigent!

Els anys vuitanta, estrenada la democràcia, moltes lluitàvem per poder reunir-nos parlar i fer actes en defensa dels nostres drets. Molts d’aquests els hem conquerit, però no hem d’abaixar la guàrdia.

Dones grans i joves: sempre hem d’estar vigilant.”

Text extret de la revista Terrassenques n. 12

DONA, FEMINISTA, TREBALLADORA, ADVOCADA I SOLIDÀRIA

1956

El 16 de juliol neix l'Araceli Ramírez Maqueda a Monturque, un petit poble de Còrdova, en el si d'una família de classe treballadora.

1963

Arriba a Terrassa amb els seus pares i la seva germana. Va estudiar al Colegio Nacional Torrella i a l'Escola França.

1971

Comença a treballar com a dependenta i es matricula de nit durant 3 anys a l'Escola de la Llar per estudiar Comptabilitat.

1972

Comença a estudiar el Batxillerat nocturn a l'Institut Blanxart. Posteriorment, treballa com a administrativa en un petit taller de confecció.

1977

Comença Dret a la universitat, també en horari nocturn, per compaginar els estudis amb la feina.

1986

Es va formar com a alfabetitzadora per a gent adulta i va realitzar un taller d'alfabetització, que recorda amb gran satisfacció.

Fruït de la lluita i reivindicacions de grups i vocalies de dones de la ciutat, s'inaugurà el Casal de la Dona de Terrassa. L'Araceli, des del primer moment forma part de la Junta del Casal com a sòcia fundadora, ocupant diferents càrrecs, entre ells el de presidenta.

1987

Com a persona implicada en la vida cultural i social de la ciutat, s'integra dins d'un grup de danses d'arreu del món.

1988

Sòcia fundadora del grup de cultura popular "Treure Ball" de Terrassa, del que actualment n'és la presidenta.

1989

Inicia la tasca laboral com advocada a Barcelona on va treballar durant 9 anys fins que va decidir exercir a Terrassa.

1999

S'inicia com advocada en exercici per compte propi a Terrassa, fet que facilità l'assessorament jurídic del Casal de la Dona.

2004

Des del seu inici, passa a formar part activament de la comissió contra el maltractament envers les dones de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Terrassa.

2009

Participa en la creació de la Comissió dels Drets Humans de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Terrassa, on actualment continua participant.

H O M E N A T G E S

TERRASSA, 30 DE MAIG DE 2014

ARACELI RAMÍREZ MAQUEDA

Araceli Ramírez Maqueda ha destacat pel seu compromís social i per la seva contribució a la igualtat des de diversos fronts. En l'àmbit professional, com a advocada, ha dut a terme una incansable tasca en l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Terrassa per promoure la inclusió del llenguatge no sexista en els documents oficials d'aquesta institució i per lluitar contra les desigualtats socials amb la creació de les comissions de Violència Domèstica i de Defensa dels Drets Humans de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Terrassa, de les que va ser una de les impulsores. En el sector social, és coneguda la seva constant implicació en el moviment associatiu, fent possible que sorgissin les entitats "Treure Ball" i "Casal de la Dona", de les que és sòcia fundadora. Pel que fa a l'àmbit institucional, al llarg d'aquests anys, ha representat al Casal de la Dona en la Comissió del 8 de març.

Les dones han estat sempre presents en la vida social i política de la nostra ciutat però, sovint, les seves contribucions no han estat prou reconegudes. Aquest homenatge destaca el paper que han tingut al llarg de la història de la nostra ciutat, posant noms i cognoms i fent visible la tasca realitzada per persones anònimes en la lluita per la igualtat.

Ajuntament de Terrassa

Edita: Ajuntament de Terrassa

Producció i maquetació: Servei de Comunicació

Fotos: Família Ramírez-Maqueda i Casal de la Dona de Terrassa

Dipòsit Legal: B. 13238-2014